

Grey Scale #13

Part Code
ST1316

DANES
PICTA
COM

A 1 2 3 4 5 6 M 8 9 10 11 12 13 14 15 B 17 18 19

Opis. prot. 12657.

463/MT 663
SS UZYSKA
ALBOWEGO
54
114

Egz.nr *2*

ADMINISTRACJA WOJSKOWA NA OBSZARACH OPANOWANYCH
=====

03 6522

I. Wstępne pojęcia i określenia

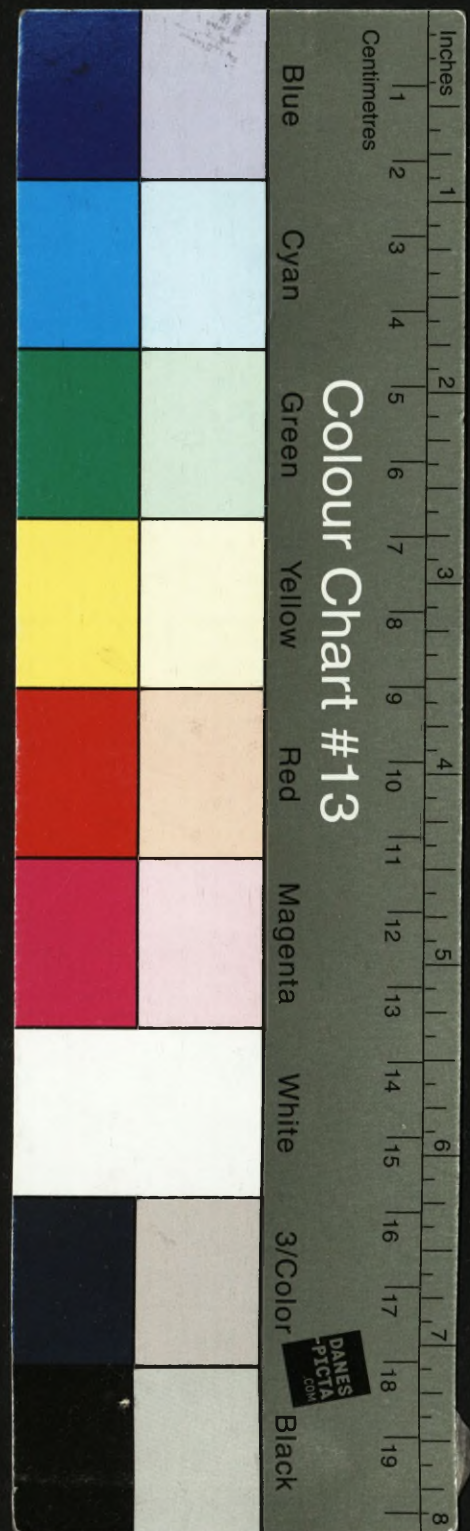
W niniejszym opracowaniu pod pojęciem "obszary opanowane" należy rozumieć obszary położone poza granicami kraju, na których - w warunkach wojny lub ostrego napięcia - działają lub stacjonują wojska własne.

Ze względu na odmiennność warunków można wyodrębnić:

- obszary okupowane, tzn. opanowane w kraju przeciwnika w toku działań wojennych i utrzymywane do czasu politycznego rozwiązania rezultatów wojennego konfliktu;
- obszary zbrojnej interwencji, tzn. opanowane lub czasowo zajęte w kraju przeciwnika, sojusznicznym lub neutralnym bez stosowania działań wojennych ale w zasadzie wbrew zamierzeniom, intencjom względnie woli miejscowych władz lub znacznej części/większości/ społeczeństwa;
- obszary wojennej administracji sił zbrojnych, będące obszarami stacjonowania w warunkach wojny lub ostrego napięcia lub obszarami działań bojowych wojsk w kraju sojusznicznym.

Stosowanie pojęcia "obszary okupowane", "okupacja" itp. w stosunku do sił własnych, skutków i metod ich działania w kraju wroga, jest uzasadnione i konieczne ze względu na to, że jest to pojęcie, stosowane w międzynarodowym prawie wojennym, a między innymi w art. 42 haskiego regulaminu praw i zwyczajów wojny lądowej z 1907 r. oraz w IV konwencji genewskiej z 1949 r.; Samo pojęcie nie nosi w sobie pierwiastka zwyrodnienia, zbrodni i hańby. Sprzęgły się one z pojęciem okupacja w zasadzie tylko na skutek krwawych doświadczeń, jakim poddane zostały kraje okupowane przez hitleryzm. W rzeczywistości prawo wojenne nie tylko rejestruje zrozumiałe prawa okupanta wobec okupowanego obszaru, ale zarazem nakłada nań określoną, bardzo zróżnicowaną i wysoce humanitarne obowiązki, których przestrzeganie, zgodnie z duchem idei, jakim służą siły zbrojne państwa socjalistycznego, przesądza

31 ark

236522
KADENIA SZTABU GENERALNEGO
m. gda. bresk. 1. 1949

o treści samego pojęcia^{1/}.

Granicami obszarów opanowanych mogą być:

- linie rozgraniczenia związków operacyjnych;
- linie rozgraniczenia i tylna granica tyłowej strefy związku operacyjnego;
- rubież styczności wojsk własnych i nieprzyjaciela, linie rozgraniczenia, tylna granica tyłowej strefy związku operacyjnego;
- rubież styczności wojsk własnych i nieprzyjaciela, linie rozgraniczenia związków operacyjnych i granica własnego państwa.

Pod pojęciem "administracja wojskowa na obszarach opanowanych" należy rozumieć organy wojskowe upoważnione do sprawowania władzy na obszarach okupowanych i obszarach zbrojnej interwencji od chwili opanowania tych obszarów do czasu przekazania tej władzy administracji cywilnej, lub upoważnione do reprezentowania wojsk własnych w kraju sojusznicznym, w którym te wojska stacjonują albo działają w warunkach wojny lub ostrego napięcia.

Przepisy międzynarodowego prawa wojennego ściśle określają prawa, obowiązki i zakazy władz okupacyjnych /Dz. III. Haskiego Regulaminu Praw i Zwyczajów Wojny Lądowej oraz IV Konwencja Genewska z 1949 r./. Działanie administracji wojskowej na obszarach okupowanych musi być zgodne z tymi przepisami. Poniżej przytoczono najważniejsze z nich opublikowane w Materiałach Nr 3 do szkolenia politycznego oficerów i chorążych /Zarz.Prop. i Agit. GZP 1969 r./.

"Organy okupacyjne mają prawo:

- 1/ zapewniać utrzymanie bezpieczeństwa własnych sił zbrojnych i organów oraz porządku publicznego na okupowanym terytorium;
- 2/ wydawać odpowiednie przepisy prawa /rozporządzenia, zarządzenia/ w przedmiocie utrzymania bezpieczeństwa i porządku publicznego;
- 3/ zawieszać moc obowiązującą dotychczasowego ustawodawstwa

1/ Ze względu na brak czasu aspekty prawne nie były przedmiotem studiów zespołu autorskiego; w dalszej pracy muszą jednak być uwzględnione.

karnego; jeżeli stanowi ono groźbę dla bezpieczeństwa państwa okupującego lub jego organów i obywateli;

- 4/ wprowadzać sądownictwo wojskowe wobec osób naruszających przepisy wydawane przez organy okupacyjne lub zagrażających bezpieczeństwu wojsk okupacyjnych, organów okupacyjnych albo zakłócających prawidłowe funkcjonowanie administracji okupowanego terenu /np. za sabotaż, akty terroru/;
- 5/ wprowadzać cenzurę środków masowego przekazu;
- 6/ usuwać ze stanowisk dotychczasowych funkcjonariuszy aparatu administracyjnego i sądowego;
- 7/ ściągać podatki i inne podobne opłaty pobierane uprzednio na rzecz skarbu państwa;
- 8/ wprowadzać częściową zmianę waluty;
- 9/ zarządzać częściową lub całkowitą ewakuację ludności z określonych rejonów, jeżeli wymagają tego względy bezpieczeństwa ludności;
- 10/ wprowadzać wobec osób, które ukończyły 19 lat życia obowiązek pracy przymusowej dla potrzeb wojsk okupacyjnych albo dla celów o charakterze publicznym;
- 11/ rekwirować środki żywności, artykuły lecznicze i wszelkie inne konieczne przedmioty, wyłącznie dla potrzeb wojsk okupacyjnych lub okupacyjnej administracji; za rekwirowane przedmioty organy okupacyjne winny uiszczać wynagrodzenie;
- 12/ rekwirować szpitale cywilne dla leczenia rannych i chorych wojskowych, jednak tylko w przypadkach nagłej konieczności.

Przedstawione wyżej uprawnienia okupanta dotyczyły problemów ważniejszych i nie wyczerpują innych jego praw zwłaszcza w sprawach porządkowych /np. kontrole dokumentów, wprowadzanie godziny policyjnej/.

Organy okupacyjne posiadają również szereg obowiązków, do których, jako ważniejsze, należy zaliczyć:

- 1/ zapewnienie bezpieczeństwa miejscowej ludności;
- 2/ podawanie do wiadomości wprowadzanych przepisów prawa i zarządzeń władz okupacyjnych w języku miejscowej ludności;
- 3/ zapewnienie gwarancji procesowych osobom odpowiadającym przed sądami wojskowymi okupanta;
- 4/ umożliwienie osobom znajdującym się na terytorium okupowanym, a nie będącym obywatelami państwa, którego terytorium zostało okupowane, opuszczenia tego terytorium;

- 5/ zapewnienie osobom podlegającym przesiedleniu lub ewakuacji właściwych pomieszczeń oraz zadowalających warunków przesiedlenia pod względem zdrowotności, higieny, bezpieczeństwa i wyżywienia;
- 6/ zawiadomienie o decyzji przesiedlenia lub ewakuowania ludności mocarstwa opiekuńczego;
- 7/ ułatwienie - przy współudziale władz narodowych i miejscowych - należytego funkcjonowania zakładów zajmujących się opieką dzieci i ich wychowaniem /przedszkoli, szkół/;
- 8/ podjęcie koniecznych środków zmierzających do ustalenia tożsamości dzieci i rejestracji ich pochodzenia;
- 9/ zagwarantowanie osobom zmuszonym do pracy wykonywania jej na swym dotychczasowym stanowisku pracy, stosownie do zdolności fizycznych i umysłowych oraz zagwarantowanie słusznego wynagrodzenia;
- 10/ zaopatrzenie - w miarę możliwości - ludności w żywność i środki lecznicze;
- 11/ zapewnienie funkcjonowania zakładów służby zdrowia /przychodni i szpitali/ dla ludności miejscowej oraz podejmowanie niezbędnych środków zapobiegających szerzeniu się chorób zakaźnych i epidemii;
- 12/ zezwolenie duchownym na niesienie opieki duchownej swoim współwyznawcom;
- 13/ umożliwienie organizacjom humanitarnym, jak np. Międzynarodowy Komitet Czerwonego Krzyża, niesienia pomocy ludności terytoriów okupowanych /chodzi zwłaszcza o pomoc w wyżywieniu, ubraniu, obuwiu, środkach higieny osobistej i środkach leczniczych/;
- 14/ umożliwienie działania na terytorium okupowanym niektórym narodowym organom administracji /np. magistratom/ oraz sądom cywilnym i karnym;
- 15/ zapewnienie ochrony własności prywatnej ludności terytorium okupowanego.

Oprócz praw i obowiązków organów okupacyjnych przepisy międzynarodowego prawa wojennego przewidują - wobec tych organów - szereg zakazów. Na terytorium okupowanym organom okupacyjnym zakazane jest zwłaszcza:

- 1/ przymusowe przesiedlanie masowe lub indywidualne ludności cywilnej oraz jej deportowanie z terytorium okupowanego na

terytorium państwa okupacyjnego lub na terytorium innego państwa /co jak wiadomo stosują nagminnie okupanci izraelscy/;

- 2/ przymusowe rozdzielanie rodzin;
- 3/ zatrzymywanie ludności w okolicach szczególnie narażonych na niebezpieczeństwa wojny;
- 4/ przesiedlanie lub deportowanie części własnej ludności na terytorium okupowane;
- 5/ zmienianie osobistego stanu prawnego dzieci znajdujących się na terytorium okupowanym oraz wciąganie ich do podległych formacji lub organizacji;
- 6/ zmuszanie ludności terytorium okupowanego do służby w swoich siłach zbrojnych lub pomocniczych oraz wywieranie na tę ludność nacisku lub stosowanie propagandy zmierzającej do dobrowolnego wstępowania ludności do sił zbrojnych lub pomocniczych okupanta;
- 7/ rekwirowanie siły roboczej w celu zmobilizowania pracowników i zorganizowania ich w system wojskowy lub półwojskowy;
- 8/ uniemożliwianie zwracania się pracowników - w razie naruszenia ich praw - do mocarstwa opiekuńczego z prośbą o interwencję;
- 9/ niszczenie majątku ruchomego lub nieruchomego z wyjątkiem wypadków uzasadnionych koniecznością wojenną;
- 10/ zmienianie sytuacji prawnej urzędników lub sędziów terytorium okupowanego, stosowanie wobec nich środków przymusu lub dyskryminacji w razie uchylenia się przez nich od wykonywania swych dotychczasowych funkcji ze względu na swoje sumienie /tzn. za odmowę współpracy z okupantem/;
- 11/ prześladowanie ludności ze względu na jej rasę, narodowość, wyznanie, przekonania polityczne".

Obszarów interwencji zbrojnej oraz obszarów stacjonowania lub działania wojsk własnych w warunkach wojny lub ostrego napięcia na terytorium państw sojusznicznych nie można traktować jako obszarów okupowanych.

W oparciu o przedstawione w dalszej części niniejszego opracowania proponowane zadania administracji wojskowej na tych obszarach wydaje się niezbędne opracowanie dla tej administracji usankcjonowanych prawnie - i w porozumieniu z innymi państwami sojusznicznymi - przepisów postępowania.

W zależności od warunków obszary opanowane są terenami walk, pracy polityczno-propagandowej, terenami stacjonowania wojsk, komunikacji i łączności wojskowej oraz bazą materiałowego zaopatrywania i źródłem siły roboczej.

W każdym przypadku obszary okupowane i obszary zbrojnej interwencji są terenami różnorodnego oddziaływania nieprzyjaciela na działające tam wojska.

Oddziaływanie to można określić w następujących trzech grupach:

- bierny opór ludności;
- walka zbrojnego podziemia;
- zagrożenie zewnętrzne.

Każde działanie sił zbrojnych na europejskim teatrze nie może być rozpatrywane jako działanie na obszarach wyludnionych. Ludność, jej wysoka organizacja, kultura i bytowanie muszą być tłem wszystkich poczynań wojsk.

W przypadku obszarów okupowanych i obszarów zbrojnej interwencji stosunek ludności tych obszarów do wojsk, które obszary opanowały, będzie wrogi lub przynajmniej nieprzychylny.

W czasie wkraczania wojsk i w początkowym okresie działania administracji wojskowej znajduje to wyraz w stosowaniu różnych form biernego oporu.

Można tu wymienić między innymi takie jak:

- tarasowanie dróg, w tym szczególnie odcinków niedogodnych do obejścia;
- uszkodzanie dróg i urządzeń kolejowych;
- uszkodzanie obiektów na drogach kołowych;
- uszkodzanie sieci telefonicznej i telegraficznej;
- porzucenie pracy;
- obniżanie tempa pracy;
- uszkodzanie maszyn i urządzeń;
- ukrywanie akt, materiałów i urządzeń;
- uszkodzanie urządzeń energetycznych;
- mylenie, przez zmianę oznakowania dróg, zmianę nazw miejscowości, ulic, numerację domów.

W przypadku tylko interwencji zbrojnej mogą być ponadto stosowane "żywe barykady" na drogach i w miejscowościach.

Źródłem inspirowania oporu ludności wobec wojsk, które obszar opanowały, mogą być pozostali żołnierze sił operacyjnych

i obrony terytorialnej przeciwnika, ewentualne taktyczne desanty powietrzne, organizacje obrony cywilnej, członkowie kierownictwa organizacji politycznych oraz członkowie władz administracyjnych.

Bierny opór ludności pociąga dezorganizację porządku i ładu publicznego. Spotęgowanie tej dezorganizacji może nastąpić poprzez wystąpienia zbrojne, akty presji i dezinformacji ludności.

Na obszarach okupowanych, a więc opanowanych w wyniku działań wojennych mogą pozostać resztki rozbitych wojsk przeciwnika. Siły te nie ograniczają się do inspirowania biernego oporu ludności. Ich dziełem może być rozbudowa zbrojnego oporu i organizacja walki zbrojnej. Zagrożenie z tego tytułu może ewentualnie wzrastać w miarę narastania odległości od linii frontu, a to dlatego, że im dalej od linii frontu, tym mniejsza gęstość wojsk i tym więcej czasu na konsolidację zbrojnego podziemia.

Nie wykluczone są wystąpienia zbrojne i na obszarach zbrojnej interwencji. Działalność podziemną mogą podejmować siły rekrutujące się spośród miejscowych ekstremistów.

Obszary okupowane mogą być terenem oddziaływania nieprzyjaciela z poza linii frontu. Zagrożenie zewnętrzne dla działających tam wojsk i ludności może stanowić lotnictwo i rakiety. Nie wyklucza się również możliwości działania desantów powietrznych.

Jako następstwa oporu ludności, działań zbrojnego podziemia, a w przypadku obszarów okupowanych ponadto działań wojennych i bezpośredniego oddziaływania nieprzyjaciela może dojść do zaprzestania produkcji, przerwania komunikacji i związanego z tym przerwania zaopatrywania ludności, przerwania działania miejscowej administracji i aparatu porządkowego. W sumie mogą wytworzyć się bardzo trudne warunki zarówno dla wojsk jak i dla miejscowej ludności.

Trudności bytowania ludności mogą się pogłębiać przez narzucanie jej różnych kontrybucji i świadczeń na rzecz wojsk, które obszary opanowały oraz w wyniku trudnych do uniknięcia aktów gwałtu, samowoli i rabunku ze strony niezdyscyplinowanych żołnierzy, maruderów, a nawet niektórych oddziałów wojsk własnych oraz ze strony elementów kryminalnych spośród tej ludności.

Wszystkie te zjawiska będą czynnikiem potęgującym wrogość lub nieprzychylność ludności do organów administracji wojskowej, a jednocześnie czynnikiem ułatwiającym konsolidację zbrojnego podziemia i tworzenia w społeczeństwie bazy dla jego działania.

Ponieważ obszary opanowane stanowią bazę zaopatrywania wojsk, są terenami ich stacjonowania, na tych obszarach musi działać komunikacja wojskowa i łączność, wszystkie sygnalizowane wyżej zjawiska są również z tego tytułu wybitnie niekorzystne dla wojsk, które te obszary opanowały. Stąd też wynika rola administracji wojskowej na obszarach okupowanych i w pewnych sytuacjach także na obszarach zbrojnej interwencji. Z racji sprawowania pełni władzy administracja wojskowa na tych obszarach musi zapewnić swobodę działania wojsk własnych, a także zapewnić realizację postanowień prawa międzynarodowego.

Na obszarach stacjonowania lub działania wojsk własnych w warunkach wojny lub ostrego napięcia w kraju sojusznicznym, rola administracji wojskowej ogranicza się do utrzymania obustronnych kontaktów z władzami tego kraju w kwestiach dyslokacji, ruchu i zaopatrywania wojsk oraz utrzymania porządku. W szeregu przypadków może to odnosić się również do obszarów zbrojnej interwencji.

II. Zadania administracji wojskowej na obszarach opanowanych

Zadania administracji wojskowej na obszarach okupowanych i ewentualnie obszarach zbrojnej interwencji można podzielić na następujące charakterystyczne grupy:

- 1/ zadania operacyjne;
- 2/ zadania polityczne;
- 3/ zadania gospodarcze;
- 4/ zadania porządkowo-organizacyjne;
- 5/ kontrwywiad.

II.1. Zadania operacyjne

Grupa zadań operacyjnych administracji wojskowej na obszarach okupowanych obejmuje: prowadzenie walki z siłami zbrojnego podziemia; udział w walkach z desantami powietrznymi nieprzyjaciela, udział w obronie przeciwlotniczej; udział w utrzymaniu komunikacji i łączności; udział w OPBmar wojsk

oraz organizację OPBmar ludności.

Podstawowym rodzajem działań w zakresie walki z siłami zbrojnego podziemia będą działania przeciwdywersyjne. Należy przypuszczać, że w początkowym okresie, zanim nastąpi organizacja i konsolidacja sił zbrojnych podziemia i między innymi w celu jej zapobieżenia, zasadniczymi formami tej walki będą rozpoznanie i bezpośrednia ochrona obiektów. W późniejszym okresie walk przeciwdywersyjnych i przeciwdesantowych podstawowymi będą działania likwidacyjne. Podczas prowadzenia działań przeciwdywersyjnych, szczególnie w początkowym okresie, nie wolno dopuścić do stosowania w jakichkolwiek formach bezprawia i terroru wobec ludności cywilnej. Wszystkie akty bezprawia i terroru będą powodować masowe poparcie ludności dla organizatorów zbrojnego podziemia.

Bojowe działania przeciwdywersyjne są ściśle uzależnione od skuteczności oddziaływania psychologicznego na ludność, skuteczności przedsięwzięć w zakresie wywiadu i kontrwywiadu, gospodarczych i porządkowo-organizacyjnych.

Udział w obronie przeciwlotniczej z zasady dotyczyć będzie najważniejszych obiektów militarnych, komunikacyjnych, łączności i przemysłowych w zakresie ich osłony posiadanymi siłami oraz organizacji powiadamiania i alarmowania, strzegących ich załóg, a także organizacji powiadamiania i alarmowania ludności.

Uruchomienie i utrzymanie komunikacji i łączności tak na obszarach okupowanych jak i na obszarach zbrojnej interwencji będzie jednym z ważniejszych zadań administracji wojskowej tych obszarów. Komunikacja i łączność będą zasadniczym przedmiotem działań dywersyjnych sił specjalnych i zbrojnego podziemia, ewentualnych taktycznych desantów powietrznych oraz uderzeń lotniczych i raketowych. Podstawowe zadania z zakresu uruchomienia i utrzymania komunikacji i łączności będą wykonywać wojska inżynieryjne, drogowe i łączności. Ich wysiłek będzie jednak skupiony jedynie na najważniejszych marszrutach i kierunkach, a działalność często ograniczona do kierowania odbudową i eksploatacją. Siłę roboczą, a często również fachową z ludzkich zasobów lokalnych będzie musiała zapewnić i dostarczyć wojskowa administracja tych terenów. Będzie ona musiała również nieść pełnię odpowiedzialności za uruchomienie i funkcjonowanie miejscowych i lokalnych systemów komunikacji i łączności.

Udział administracji wojskowej w OPBmar wojsk na obszarach opanowanych polegać powinna na zapewnieniu wojskom własnym, czasowo stacjonującym lub przechodzącym przez administrowane obszary pomocy w zakresie akcji ratowniczych, przy użyciu sił miejscowych.

Administracja wojskowa musi być ponadto organizatorem OPBmar ludności obszarów opanowanych. Dla tych celów niezbędnym będzie pełne wykorzystanie pozostałych na tych obszarach organizacji obrony cywilnej oraz podejmowania kroków w celu ich rozbudowy.

Zadania operacyjne administracji wojskowej na obszarach stacjonowania lub działania wojsk własnych w kraju sojusznicznym w warunkach wojny lub ostrego napięcia mogą być ograniczone jedynie do uzgadniania z miejscowymi władzami problemów ruchu, dyslokacji i bojowego zabezpieczenia tych wojsk.

W przypadku obszarów zbrojnej interwencji wachlarz zadań operacyjnych administracji wojskowej może być bardzo różny. Od zakresu zadań typowych dla obszarów stacjonowania lub działania wojsk własnych w kraju sojusznicznym aż do wszystkich zadań typowych dla administracji wojskowej na obszarach okupowanych.

II.2. Zadania polityczne

Zadania polityczne administracji wojskowej na obszarach opanowanych obejmują: pracę polityczno-propagandową wśród ludności obszarów opanowanych oraz pracę polityczno-wychowawczą wśród podporządkowanych wojsk /jednostek/.

Praca polityczno-propagandowa wśród ludności obszarów okupowanych i obszarów zbrojnej interwencji powinna zmierzać do wyjaśnienia celu prowadzonych działań; pozyskania przychylności tej ludności i jej współpracy; odseparowania jej od elementów ekstremistycznych; izolowania zbrojnego podziemia oraz przygotowania nowej administracji cywilnej.

Podstawą osiągnięcia zasygnalizowanych wyżej celów pracy polityczno-propagandowej wśród ludności będzie zapewnienie jej bezpieczeństwa, porządku i warunków bytowych. W tym zakresie niezmiernie ważnym czynnikiem jest wykorzystanie wszystkich pozytywnych elementów spośród ludności, wciągnięcie do współpracy członków bliskich ideologicznie partii politycznych,

ludzi nauki, administracji i aparatu gospodarczego, organizacji charytatywnych, formacji obrony cywilnej itd.

Realizacja celów polityczno-propagandowych wiąże się ściśle z wykonywaniem wszystkich pozostałych zadań administracji wojskowej.

Ludność obszarów opanowanych musi zostać przekonana, że likwidacja wystąpień zbrojnych, utrzymanie porządku, ożywienie życia gospodarczego, sprawność lokalnych sił OPBmar leży w jej interesie.

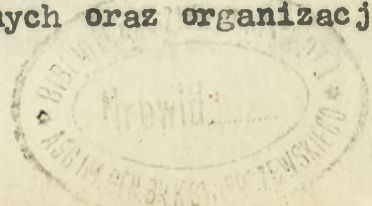
Do wyrobienia tego przekonania administracja wojskowa musi wykorzystać wszystkie środki masowego przekazu, wystąpienia w nich ludzi znanych i cenionych w społeczeństwie, działalność organizacji obrony cywilnej, działalność własnych organów wymiaru sprawiedliwości, szczególnie w zakresie ścigania ewentualnych gwałtów, samowoli i grabieży.

W przypadku obszarów stacjonowania lub działania wojsk własnych w kraju sojuszniczym w warunkach wojny lub ostrego napięcia, szczególne znaczenie ma utrzymanie przez administrację wojskową obustronnych kontaktów tych wojsk z miejscową ludnością. Powinny one zmierzać do zacieśnienia przyjaźni reprezentowanych narodów. Temu celowi muszą służyć organizowane imprezy kulturalne, organizowana pomoc dla ludności oraz ścisłe przestrzeganie praworządności.

Praca polityczno-wychowawcza z wojskami podporządkowanymi administracji wojskowej oraz ewentualnie z wojskami działającymi na obszarach opanowanych powinna być prowadzona w celu utwierdzenia w nich przekonania o słuszności wykonywanych zadań, zapewnienia wysokiej dyscypliny i właściwego stosunku do ludności, niedopuszczenia do aktów bezprawia; zapewnienia potrzeb bytowych i kulturalnych oraz łączności z krajem.

II.3. Zadania gospodarcze

Zadania gospodarcze administracji wojskowej na obszarach opanowanych w swej treści w każdych warunkach są jednakie. Do nich należy zaliczyć: przeprowadzenie inwentaryzacji zasobów; zabezpieczenie pozostawionego mienia; organizację uruchomienia produkcji, przede wszystkim dla potrzeb wojska, organizację bytu ludności, organizację świadczeń ludności na rzecz wojsk, organizację zaopatrywania sił własnych oraz organizację wykorzystania zasobów siły roboczej.

Różnicę stanowi zakres realizacji tych zadań.

W pełnym zakresie są one aktualne jedynie w przypadku obszarów okupowanych. Na obszarach zbrojnej interwencji kierowanie gospodarką z zasady pozostanie w gestii aparatu miejscowego. Skutki interwencji z zasady też będą mniej dotkliwe dla bytu ludności niż działania wojenne. Stąd i działanie administracji wojskowej na tych obszarach ograniczy się do nadzoru i realizacji potrzeb swoich i własnych wojsk.

Jeszcze bardziej ograniczone będą te zadania na obszarach stacjonowania lub działania wojsk własnych w kraju sojusznicznym. Administracja wojskowa w tym przypadku będzie jedynie zobowiązana do czuwania nad obustronnym przestrzeganiem zasad zaopatrywania własnych wojsk zgodnych z zawartymi postanowieniami.

II.4. Zadania porządkowo-organizacyjne

Grupa zadań porządkowo-organizacyjnych ma szczególne znaczenie w aspekcie pozyskania przychylności ludności obszarów opanowanych i wykonania innych grup zadań. Wszystkie przejawy bezwładzy, bezprawia i gwałtu będą potęgowały wrogość tej ludności wobec wojsk, które obszary opanowały.

Zadania porządkowo-administracyjne można podzielić dodatkowo na następujące podgrupy:

- zadania w zakresie organizacji ludności;
- zadania w zakresie organizacji porządku wojskowego;
- zadania w zakresie przygotowania administracji cywilnej.

W zakresie organizacji ludności należy przewidywać następujące zadania: podporządkowanie sobie lub nawet organizację władz lokalnych; uruchomienie urzędów administracyjnych; organizację wymiaru sprawiedliwości; organizację sił porządkowo-ochronnych oraz opracowywanie i rozpowszechnianie przepisów prawnych i zarządzeń.

Podobnie jak w kwestiach gospodarczych, zadania te w pełnym rozmiarze dotyczą wyłącznie obszarów okupowanych.

Na tych obszarach musi ulec likwidacji cały dotychczasowy aparat ucisku państwa kapitalistycznego. Muszą zostać rozbrojone i rozwiązane: policja, służba bezpieczeństwa, wymiar sprawiedliwości i załogi zakładów odosobnienia.

Zwolnieniu musi ulec cały aparat kierowniczy administracji.

Realizacją powyższych przedsięwzięć i zastąpieniem zlikwidowanych, rozbrojonych i zwolnionych organów jest obciążona administracja wojskowa.

Na obszarach zbrojnej interwencji z zasady nie powinna zachodzić konieczność organizacji ludności i porządku. Organizacji na nowo może jedynie niekiedy wymagać wymiar sprawiedliwości i aparat porządkowo-ochronny /aparat policyjny/, w pozostałych kwestiach administracja wojskowa ograniczy się do kierowania istniejącym aparatem.

Powyższe zadania administracji wojskowej nie występują w przypadku obszarów stacjonowania lub działania wojsk własnych w kraju sojuszniczym w warunkach wojny lub ostrego napięcia.

Zadania w zakresie organizacji porządku wojskowego zasadniczo nie odbiegają od ogólnych zadań służby garnizonowej. Znaczenia nabiera konieczność wzmożenia walki z dezercją, morderstwem, grabieżą i samowolą żołnierzy.

W zakresie przygotowania administracji cywilnej można przewidywać takie zadania jak: opracowanie struktury administracyjnej; opracowanie przepisów prawnych, dobór i przeszkolenie kadr oraz dobór pracowników urzędów spośród ludności. Te zadania również dotyczą jedynie administracji wojskowej na obszarach okupowanych.

II.5. Kontrwywiad

Zadania kontrwywiadu administracji wojskowej na obszarach opanowanych wiążą się ściśle z realizacją wszystkich wyżej wymienionych zadań. Praca kontrwywiadu będzie niezbędna szczególnie podczas prowadzenia działań przeciwdywersyjnych dla sensownego rozwiązania zadań organizacyjno-porządkowych. Niezbędne będzie także sprawdzenie wszystkich pracowników angażowanych spośród ludności obszarów opanowanych dla następnego wykorzystania ich w pracy środków masowego przekazu i informacji, a także w ramach pracy polityczno-propagandowej, przy organizacji transportu i łączności, przy organizacji i uruchamianiu przemysłu, przy organizowaniu władz lokalnych oraz przygotowaniu administracji cywilnej.

III. Organizacja administracji wojskowej na opanowanych obszarach

III.1. Organizacja sił

Organizacja administracji wojskowej opanowanego obszaru powinna odpowiadać warunkom w jakich mogą działać wojska i ich funkcjom, uzależnionym od rodzaju obszaru opanowanego /obszar okupacji, interwencji lub stacjonowania wojsk w kraju sojusznicznym/. Celowe jest przy tym zastosowanie takiego rozwiązania, które by zapewniało możliwość pełnego wykorzystywania struktur niższego rzędu przy budowie struktur rzędu wyższego.

III.1.1. W przypadku stacjonowania wojsk w kraju sojusznicznym i w warunkach ostrego napięcia, oraz w przypadku zbrojnej interwencji pełna rozbudowa aparatu administracji wojskowej jest zupełnie zbędna.

Wystarczającymi są szkieletowe komórki w sztabach armii w postaci Oddziału Wojskowej Administracji. W skład oddziału, powinni wchodzić: Szef Oddziału oraz pomocnicy ds: operacyjnych, politycznych, gospodarczych, organizacyjno-porządkowych i WSW. Oddział wojskowej administracji powinien stanowić organ dowódcy armii, powołany do rozwiązywania całokształtu zadań administracyjnych obszaru, leżących w gestii i interesie wojsk i głównie poprzez terenowe komendy wojskowe /obwodowe, powiatowe i miejskie/ oraz przy współdziałaniu z pozostałymi ogniwami aparatu dowodzenia i wojskami armii, a także władzami lokalnymi i wojskami sojusznicznymi.

Organizacja wojskowych komend powinna również być dostosowana do warunków i potrzeb i mieć charakter szkieletu, zdolnego do ewentualnej rozbudowy. Wystarczającym wydaje się skład następujący: Komendant oraz pomocnicy ds operacyjnych, politycznych, gospodarczych, organizacyjno-porządkowych i WSW, a ponadto ewentualnie 2-3 agitatorów, kancelista - pisarz, drużyna ochrony, środek transportu.

Komendy wojskowe w miastach stacjonowania wojsk, powinny stanowić jednocześnie Komendy Garnizonów i tylko w tych kwestiach podlegać dowódcom oddziałów i związków wojsk, stacjonującym na danym obszarze /rejonie, mieście/. W sprawach ogólnoadministracyjnych powinny Komendy niższego szczebla podlegać Komendom

szczebla wyższego aż do szczebla armii, jako, że - jak uczy doświadczenie - chodzi tu i tak o problematykę, której w zasadzie nie może rozwiązywać sensownie szczebel taktyczny.

Komendy wojskowe mogą być rozwijane w miastach i stolicach powiatów oraz obwodów na obszarze opanowanym stosownie do potrzeb, a więc nie koniecznie we wszystkich tego typu ośrodkach.

Wojska stacjonujące w terenie lub mieście powinny być zobowiązane do udzielania Komendom Wojskowym wszechstronnej pomocy i opieki w postaci ochrony, łączności, transportu, sił interwencyjnych itd. Sprawę tę powinny regulować dostatecznie precyzyjnie przepisy szczegółowe. Chodzi bowiem o to, aby nie tworzyć bez istotnej potrzeby jednostek obsługi, ochrony, interwencyjnych itp. wyłącznie przeznaczonych do zabezpieczenia wykonywania zadań administracji w warunkach, gdy obciążenie wojsk armii i tak jest niewielkie /schemat 1/.

Tak zorganizowany aparat jest zdolny realizować zadania zarówno w przypadku stacjonowania wojsk w kraju sojuszniczym w warunkach ostrego napięcia jak i w przypadku zbrojnej interwencji. W tym ostatnim przypadku Oddział Wojskowej Administracji poprzez swe organa w szczególności powinien być zdolny do:

- prowadzenia na równi z innymi siłami armii pracy wyjaśniającej powód i cel interwencji;
- wywierania wpływu, a w koniecznych wypadkach i nacisku na miejscowe organa władzy w celu realizacji polityki zgodnie z wolą strony interweniującej;
- wywierania nacisku na miejscowe władze w celu politycznej izolacji elementów wrogich;
- sprawowania, wspólnie z innymi organami armii, kontroli i nadzoru nad środkami masowego przekazu /ewentualnie poprzez organa władz miejscowych/
- przeciwdziałania wrogiej propagandzie poprzez ewentualne zakazy kolportowania ulotek, broszur, haseł, organizowania zebrań, wieców itp.;
- wywierania nacisku na organa bezpieczeństwa w celu rozbrajania terenu, izolowania szczególnie groźnych osobników;
- uzgadniania z miejscowymi władzami bezpieczeństwa wspólnej ochrony szczególnie ważnych obiektów;

- prowadzenia inwigilacji osób będących na kierowniczych stanowiskach;
- wywierania nacisku na miejscowe władze w celu ograniczenia ruchu ludności wewnątrz obszaru interwencji, a szczególnie ruchu granicznego;
- w wypadkach koniecznych ograniczania swobody działania środków masowego przekazu włącznie do zakazu ich działalności;
- uzgadniania warunków bytowych jednostek wojskowych przebywających na obszarze interwencji, a szczególnie miejsc i rejonów dyslokacji. wykorzystania zasobów miejscowych itp.;
- uzgadniania niektórych aspektów prawnych związanych z przebywaniem wojsk;
- uzgadniania wzajemnych stosunków między miejscowym społeczeństwem, a własnymi wojskami.

III.1.2. Organizacja aparatu administracji wojskowej obszaru okupacji^{2/} wymaga odmiennego rozwiązania ze względu na odmienność warunków i wzrost ilości oraz ciężaru gatunkowego zadań. W przypadku okupacji mamy do czynienia z działaniem wojsk na froncie, a więc administracja wojskowa nie może liczyć na korzystanie z pomocy tych wojsk przy realizacji swych zadań - musi więc być zdecydowanie usamodzielniona. W przypadku okupacji administracja wojskowa musi z jednej strony zapewnić rozbicie aparatu władzy wrogiego państwa imperialistycznego, a z drugiej strony wziąć na siebie całokształt zadań z zakresu bezpieczeństwa, porządku, kontrwywiadu, itd., a więc zapełnić lukę jaka powstanie po usunięciu aparacie terenowym państwa imperialistycznego.

Jednakże uważamy, że odmiennosc struktury organizacyjnej administracji wojskowej dla obszarów okupowanych w porównaniu z obszarem interwencji lub stacjonowania wojsk w kraju sojusznicznym i w warunkach napięcia powinna sprowadzać się do kwestii ilościowych, łatwych stosunkowo do regulowania.

Na szczeblu frontu celowe jest utworzenie organu w postaci Szefostwa Wojskowej Administracji, podporządkowanego ra-

2/ W warunkach interesujących nasze Siły Zbrojne rozważania spraw wojskowej administracji obszarami okupowanymi powinno być ograniczone do obszarów leżących w strefie działań wojsk i tyłów frontu /armii/. Rozpatrywanie tych spraw dla warunków obszarów pozafrontowych nie wydaje się być uzasadnionym.

czej kwatermistrzowi frontu z tym, że poszczególne komórki szefostwa (po linii funkcjonalnej powinny być również podporządkowane (po linii specjalności odnośnym innym organem dowództwa i sztabu frontu.

Szefostwu Wojskowej Administracji Frontu powinny podlegać po linii specjalności Oddziały Wojskowej Administracji Armii o składzie i stanie niezmiennym w porównaniu z rozwiązaniem dla warunków obszaru interwencji lub stacjonowania wojsk w kraju sojuszniczym i w warunkach napięcia. Jednakże rola i funkcja tych organów powinny ulec zawężeniu do regulowania kwestii współdziałania sił armii z organami wojskowej administracji frontu, a szczególnie do reprezentowania interesów armii wobec tych organów. Wydaje się bowiem, że w przypadku działań wojsk armii w składzie frontu, powinny być one - a szczególnie dowództwo i sztab armii - całkowicie odciążone od kwestii administracyjnych obszaru. Cały ciężar tych zadań, realizowanych na korzyść armii, powinien spaść na organa frontowe, wysuwane w przód, w pasy tyłów armii.

Szefostwu Administracji Wojskowej Frontu powinny więc podlegać bezpośrednio Komendy Wojskowe Obwodów, a ponadto związki wojsk, wyspecjalizowanych w działaniach przeciwdywersyjnych i interwencyjno-porządkowych.

Najniższy szczebel Wojskowej Administracji Frontu - to Komendy Wojskowe Powiatów i Miast oraz występujące w ich składzie lub im podporządkowane Komendy Garnizonów /schemat 2/.

III.1.3. W skład Szefostwa Wojskowej Administracji Frontu powinny wchodzić następujące oddziały: operacyjny, polityczny, gospodarczy, porządkowo-organizacyjny oraz WSW. Ich wewnętrzna struktura organizacyjna powinna odpowiadać zakresowi i charakterowi zadań /schemat 3/.

Wstępnie i na podstawie bardzo prowizorycznych oraz najogólniejszych przemyśleń zadania te można by spróbować określić następująco:

a/ Oddział Operacyjny:

- planowanie i organizacja - wspólnie z oddziałem WSW oraz porządkowo-organizacyjnym - rozpoznania na administrowanym obszarze;
- planowanie i realizowanie działań i operacji przeciwdywersyjnych;

- planowanie udziału podległych sił w operacjach /działaniach/ przeciwdesantowych;
- organizowanie, planowanie i kierowanie obroną obszaru i ludności przed bronią masowego rażenia;
- planowanie przedsięwzięć i udziału podległych sił oraz sił miejscowych w obronie przeciwlotniczej;
- zapewnienie możliwości maksymalnego wykorzystania przez wojska operacyjne urządzeń komunikacyjnych i łączności znajdujących się na opanowanym obszarze;
- planowanie i koordynowanie przedsięwzięć w zakresie ochrony i obrony obiektów wojskowych, gospodarczych i miejscowego społeczeństwa oraz jego dobytku.

b/ Oddział Polityczny:

- rozpracowanie ogólnych dyrektyw i doprowadzanie ich do podległych sobie ogniw;
- opracowywanie planów pracy propagandowo-agitacyjnej; organizowania i kierowania działalnością w tej dziedzinie;
- planowanie i realizowanie przedsięwzięć z zakresu propagandy specjalnej;
- organizowanie współpracy z miejscowymi organizacjami postępowymi;
- czuwanie nad właściwą interpretacją i realizacją wytycznych w zakresie pracy polityczno-propagandowej przez podległe ognia;
- czuwanie nad właściwym zabezpieczeniem przez podległe ognia dóbr kulturalnych, szczególnie stanowiących własność społeczną;
- czuwanie nad zorganizowaniem szkolnictwa podstawowego;
- planowanie i koordynowanie pracy partyjno-politycznej w jednostkach wojskowych, podległych administracji wojskowej.

c/ Oddział Gospodarczy: zgodnie z ogólnymi dyrektywami opracowywania i wydawania podległym ogniom zarządzeń dotyczących: wykrycia, ewidencji i zabezpieczenia istniejących zapasów żywnościowych i materiałowych; kolejności i zakresu uruchamiania poszczególnych dziedzin przemysłu /zakła-

dów/; zakresu i metod wykorzystania zasobów miejscowych oraz organizacji, metod i wysokości świadczeń ludności na rzecz wojsk; sposobu wykorzystania siły roboczej i zatrudnienia; sposobu zaopatrywania miejscowej ludności, jeńców wojennych i uchodźców; podziału i wykorzystania obiektów wojskowych i użyteczności publicznej; lokalizacji obozów jenieckich, uchodźców itp.

d/ Oddział Organizacyjno-Porządkowy:

- planowanie, organizacja i kierowanie przedsięwzięciami w zakresie utrzymania bezpieczeństwa i porządku publicznego;
- ustalanie ogólnych zasad postępowania karno-administracyjnego;
- przygotowanie i kierowanie przedsięwzięciami w zakresie powołania administracji cywilnej z miejscowego społeczeństwa;
- wytyczanie ogólnych kierunków postępowania podległych ogniw z miejscową ludnością, mającego na celu pozyskanie jej lojalności wobec wojsk okupacyjnych;
- organizowanie udziału miejscowego społeczeństwa w działalności mającej na celu utrzymanie porządku i bezpieczeństwa publicznego.
- ustalanie ogólnych zasad ewidencji ruchu i meldowania ludności;
- organizacja opieki nad wojennymi uchodźcami;
- organizacja uruchomienia miejscowej służby zdrowia; gospodarki komunalnej itd.;
- organizacja przedsięwzięć w zakresie utrzymania i rozwoju miejscowych sił obrony cywilnej, w tym sił ratowniczych.

e/ Oddział WSW: kierowanie pracą w zakresie kontrwywiadu, służby śledczej, ścisła współpraca z innymi Oddziałami, a szczególnie z Porządkowo-Organizacyjnym i Politycznym.

Proponowany zakres obowiązków należy traktować jako zupełnie orientacyjny. Konieczne jest w tym zakresie podjęcie poważnych studiów z udziałem specjalistów, którymi ASG nie dysponuje /prawnicy, ekonomiści, pracownicy WSW itd./.

III. 1.4. *org. i zadania* ~~Strukturę organizacyjną obwodowej komendy wojskowej .
przedstawia schemat nr 4.~~

Do podstawowych zadań komórek obwodowej komendy wojskowej okupowanego obszaru należy zaliczyć:

a/ Wydział Operacyjny:

- planowanie, koordynacja i kierowanie działaniami przeciwdywersyjnymi;
- organizacja udziału sił i środków komendy w zwalczaniu desantów;
- planowanie i kierowanie obroną przed bmar oraz samoobroną ludności;
- uruchomienie i utrzymanie komunikacji i łączności na obszarze obwodu;
- planowanie i koordynowanie przedsięwzięć w zakresie ochrony i obrony obiektów wojskowych, administracyjnych i gospodarczych.

b/ Wydział Polityczny:

- wytyczanie kierunków i kierowanie pracą polityczną w podległych jednostkach wojskowych;
- kierowanie i prowadzenie pracy propagandowo-agitacyjnej wśród miejscowego społeczeństwa;
- organizowanie współpracy z miejscowymi organizacjami postępowymi;
- zabezpieczenie dóbr kulturalnych;
- organizowanie uruchomienia szkolnictwa podstawowego.

c/ Wydział Gospodarczy:

- organizacja prowadzenia rozpoznania oraz ewidencji, a także zabezpieczenie zapasów żywnościowych i materiałowych, szczególnie zaś surowców i materiałów tzw. strategicznych;
- organizacja i realizacja przedsięwzięć związanych z uruchomieniem przemysłu, a szczególnie na potrzeby wojenne;
- gromadzenie, zabezpieczanie i rozdział zasobów miejscowych zgodnie z wytycznymi szczebla nadrzędnego;
- realizowanie zaopatrzenia wojsk własnych i organizacja zaopatrzenia miejscowej ludności oraz uchodźców;

- realizowanie i kontrolowanie przebiegu świadczeń miejscowej ludności na rzecz wojsk własnych;
- planowanie wykorzystania obiektów wojskowych i użyteczności publicznej;
- organizowanie służby zdrowia dla miejscowego społeczeństwa.

d/ Wydział Porządkowo-Organizacyjny:

- organizacja i kierowanie ewidencją i ruchem ludności;
- organizacja i utrzymanie porządku publicznego, w tym organizacja wykorzystania sił społecznych, wprowadzanie różnorodnych ograniczeń itp;
- organizacja wykorzystania miejscowych władz cywilnych oraz uruchomienie obiektów służby zdrowia, komunalnych itp. użyteczności ogólnospołecznej;
- organizacja wymiaru sprawidliwości;
- organizacja pomocy dla uchodźców.

III. 1.5. Strukturę organizacyjną powiatowych /miejskich/ komend wojskowych przedstawia schemat nr 5.

Zadania powiatowych /miejskich/ komend wojskowych pokrywają się z zadaniami obwodowych komend wojskowych z tym, że będą one sprowadzać się do praktycznej ich realizacji. Nowym elementem w strukturze organizacyjnej PKW /MKW/ mogą być komendy garnizonowe. Strukturę organizacyjną Komandy Garnizonowej przedstawia schemat nr 6.

Do zadań komend garnizonowych należy:

- zapewnienie utrzymania w terenie garnizonu dyscypliny wojskowej;
- zapewnienie zakwaterowania, wyżywienia i opieki sanitarnej żołnierzom czasowo przebywającym na terenie komendy garnizonu;
- prowadzenie ewidencji żołnierzy czasowo przebywających w garnizonie.

Do realizacji powyższych zadań komenda garnizonu powinna dysponować: 1-2 drużyny WSW, 1-2 drużyny ochrony; aresztem, hotelem, punktem sanitarnym i żywnościowym; kancelarią.

III. 1.6. Organa administracji wojskowej obszarów okupacji muszą dysponować wydzielonymi do ich dyspozycji siłami wojskowymi, niezbędnymi dla realizacji zarówno zadań typu bojowego /walka z dywersją, ochrona obiektów, udział w opdes obszaru tyłów oraz opbmar itd/, jak i typu interwencyjnego, porządkowego, mających na celu wymuszenie - na miejscowych władzach cywilnych i ludności - posłuchu itp.

Dla tych celów front powinien dysponować siłami rzędu 2-3 brygad, przygotowanych do walki z dywersją, zbrojnym podziemiem, wykonywania zadań interwencyjno-porządkowych, ochrony szczególnie ważnych tras, kierunków, obiektów itd.

Ponieważ potrzeby okupacyjne mogą wystąpić tylko w warunkach dużych postępów terenowych w działaniu wojsk, co pociąga za sobą natychmiastowy spadek zagrożenia kraju działalnością dywersyjno-desantową przeciwnika, wydaje się celowe wykorzystanie dla tych celów Brygad Wojsk Obrony Wewnętrznej. Trzeba jednak, aby wojska te widziały potrzebę utrzymania w tym celu niezbędnych sił i uwzględniały w procesie szkolenia ewentualność tego typu zadań..

Brygady te, w miarę występowania potrzeb, mogłyby być przerzucane do dyspozycji frontu lub cofane na obszar kraju. Istnieje również wyraźna potrzeba oddania do dyspozycji Wojskowych Komend sił wojskowych niezbędnych dla realizacji zadań porządkowo-administracyjnych. Licząc najskromniej potrzeby te wynoszą:

- a/ dla komendy obwodowej /ranga województwa/ - pułk;
- b/ dla komendy powiatowej i miejskiej - batalion, wyjątkowo kompania.

Tylko wówczas można uzyskać szansę minimalnego choćby nasycenia terenu siłą wojskową dla wykonania całokształtu zadań: ochronnych i porządkowych, zapewnienia skutecznej obrony przeciwdywersyjnej i zapobieżenia rozwijaniu się zbrojnego podziemia, zmuszenia miejscowych władz cywilnych do posłuchu.

Przyjmując wielkość obszaru tyłów frontu, na którym konieczne może być przeciętnie rozwinięcie sił Wojskowych

Komend, na około 50-70 tys. km² /szerokość pasa 150-200 km; głębokość - 500 km; 1/3 obszaru stale zajęta przez pierwszy rzut frontu/ trzeba zakładać konieczność rozwinięcia około 5-6 komend obwodowych i około 100-120 komend powiatowych i miejskich. W sumie chodzi więc o siły o ogólnej liczebności rzędu 35-40 tys. żołnierzy /5-6 pułków i 100-120 samodzielnych kompanii i batalionów/.

W tych warunkach wydaje się celowe zastosowanie rozwiązania podanego jak w przypadku Brygad Wojsk Wewnętrznych - w miarę narastania potrzeb, przekazywania pułków i batalionów OT powiatów, miast i województw najmniej zagrożonych do dyspozycji frontowej administracji wojskowej.

Ponadto niezbędne wydaje się oddanie do dyspozycji sekcji, wydziałów i oddziału WSW grup lub pododdziałów specjalistycznych, zapewniających możliwość prowadzenia prac dochodzeniowo-śledczych, radiopelengacyjnych itp.

Niezbędne wreszcie wydaje się przeanalizowanie aktualnie obowiązujących struktur organizacyjnych wojsk w celu zmniejszenia lub usunięcia tych elementów, których funkcje częściowo lub całkowicie może i powinna przejąć wojskowa administracja obszarów okupowanych. Dotyczy to przede wszystkim tych komórek, wojsk, służb itp., w których składzie i do tej pory przewidywane były siły i środki dla realizacji tego typu zadań.

II. 2. Zasady rozwijania sił wojskowej administracji dla obszarów opanowanych.

Rozwinięcie Komend, Oddziałów i Szefostwa Administracji Wojskowej powinno być przygotowane w okresie pokojowym pod względem mobilizacyjnym i materiałowo-sprzętowym, a także szkoleniowym.

Bazę mobilizacyjną dla Szefostwa Wojskowej Administracji Frontu powinny stanowić Instytucje Centralne MON; dla Oddziałów Wojskowej Administracji Armii w zasadzie dowództwa, sztaby i instytucje Okręgów Wojskowych, ale także Instytucje Centralne MON i uczelnie wojskowe. Wydaje się przy tym, że w stosunku do armii należy przewidywać dwa

warianty planu rozwinięcia: a/ szkieletowy na wypadek działania armii w składzie frontu; b/ rozwinięty - na wypadek działania samodzielnego lub na wyizolowanym kierunku.

Bazę dla formowania - w trybie ewentualnie alarmowym - Komend Wojskowych, powinny stanowić w zasadzie terenowe Sztaby Wojskowe i rezerwiści o cywilnej specjalności odpowiedniej do przewidywanych funkcji, najlepiej pracownicy odnosnych organów prezydów rad narodowych. Możliwe jest także angażowanie do pracy w składzie organów administracji wojskowej osób cywilnych, bez potrzeby ich powoływania do służby wojskowej. Chodzi tu głównie o specjalistów z zakresu przemysłu, energetyki, radiofonii i łączności, poligrafii itp, zdolnych pokierować lub choćby dopilnować działalności władz lokalnych w dziedzinie uruchomienia i pracy tych urządzeń, instytucji, zakładów.

Posiadający przydziały mobilizacyjne do pracy w organach wojskowej administracji dla terenów opanowanych powinni: a/ być systematycznie i zgodnie z przydziałami powoływani na ćwiczenia; b/ prowadzić w sposób zorganizowany i wszechstronny studia przewidywanych dlań obszarów działania /w tym obwodów, powiatów, miast itd/ z uwzględnieniem wszystkich możliwych do uzyskania szczegółów.

Wydaże się ponadto, że należałoby przede wszystkim czerpać z zasobów ludzkich terenowych organów władzy wschodniej części kraju, jako najbardziej bezpiecznych i oddalonych od przeciwnika zewnętrznego. Ta zwiększona odległość ułatwić może reagowanie na ewentualny niepomyślny rozwój wydarzeń w późniejszym okresie /po powołaniu osób mających przydziały i osłabieniu w ten sposób organów miejscowych/.

Wydaże się, że formowanie organów wojskowej administracji obszarów opanowanych w wersji skróconej powinno być realizowane:

a/ w okresie podwyższonej gotowości obronnej państwa /w odniesieniu do Oddziałów Administracji Wojskowej Armii i Komend Wojskowych/;

- b/ na wypadek konieczności udziału w interwencji zbrojnej i w stosownej do tego skali; nawet jeżeli to nie odbywa się w ramach przedsięwzięć okresu podwyższonej gotowości obronnej państwa.

Rozwinięcie wersji skróconej w rozwiniętą, przewidywaną na wypadek okupacji, może być - jak się wydaje - dokonane już w toku działań wojennych w miarę zarysowywania się potrzeb i stopniowo, w okresie kilku dni. Dotyczy to również przerzutu sił Brygad Obrony Wewnętrznej, a także pułków i batalionów obrony terytorialnej. Jednostki te w okresie pokojowym powinny być ćwiczone z uwzględnieniem ewentualności również tego rodzaju zadań.

- x -

Uwagi końcowe:

- 1/ Zasady organizacji i działania organów i sił wojskowej administracji na obszarach opanowanych powinny być opracowane lub uzgodnione w skali Układu Warszawskiego.
- 2/ Przy opracowaniu wykorzystano:
 - płk mgr M. Brones - "Grabież mienia polskiego przez Wehrmacht w kampanii 1939 r". /WPH 1/1967/;
 - S. Nawrocki - "Hitlerowska okupacja Wielkopolski";
 - materiały archiwalne z operacji "Dunaj";
 - Zbiór Prac ASG nr 3/34/ z 1966 r.

Wydrukowano w 2 egz.

Egz.nr 1 - Sztab Generalny

Egz.nr 2 - bibl.tajna

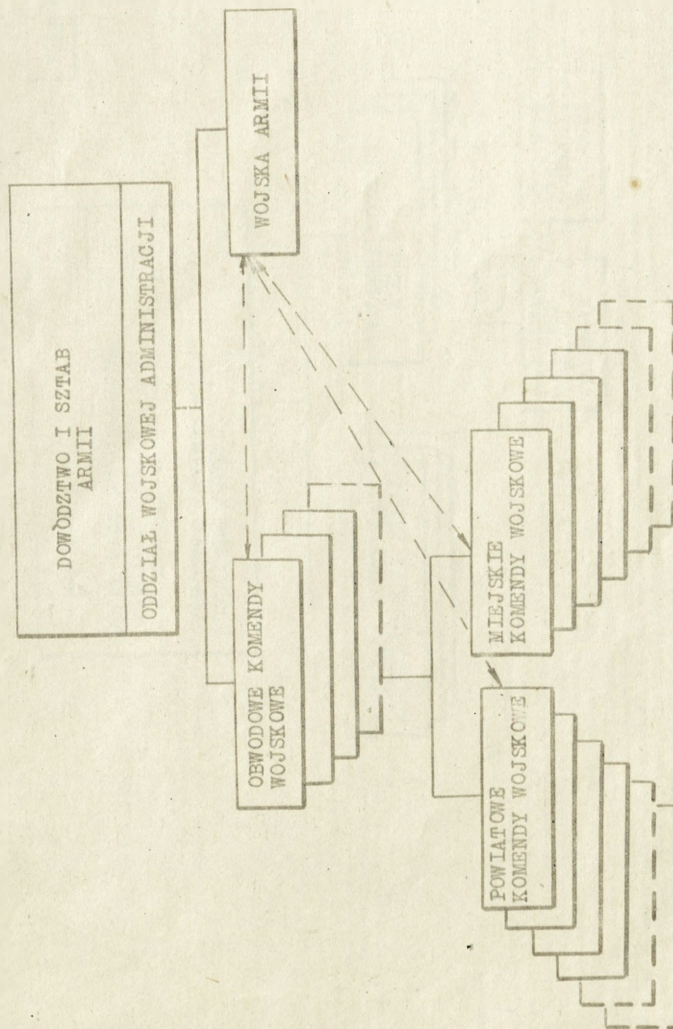
Wyk. płk Madejski, ppłk Jagliński
ppłk Hawryszczak, ppłk Wrześniak
mjr Lampka

Druk. Zespół maszynistek, dn. 9.10.69r.

Nr ks. 02482/02991/WW

SCHEMAT Nr 1

ORGANIZACJI I WOJSKOWEJ ADMINISTRACJI ARMII NA OBSZARZE INTERWENCJI
LUB STACJONOWANIA W KRAJU SOJUSZNICZYM W WARUNKACH OSTREGO NAPIĘCIA

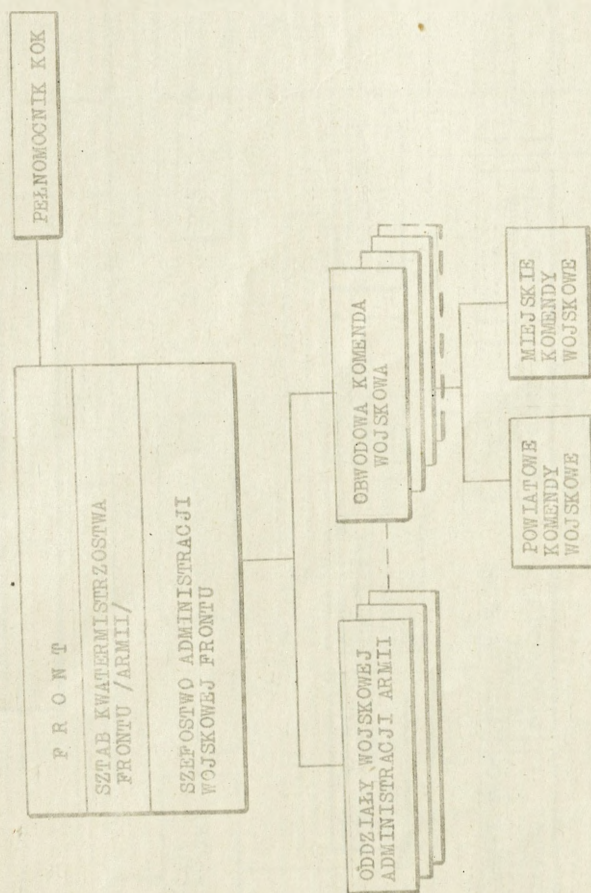

SKŁAD ODDZIAŁU WOJSKOWEJ ADMINISTRACJI ARMII ORAZ OWODOWEJ / POWIATOWEJ, MIEJSKIEJ / KOMENDY WOJSKOWEJ; Szef lub Komendant, pomocnicy ds: operacyjnych, politycznych, gospodarczych, porządkowo-organizacyjnych oraz WSW.

Wsk. w 2 egz.
Fot. nr. 1-2 rol. do strygu
Wsk. 24/1. MŁDZISKI
PR. 02992 / NW

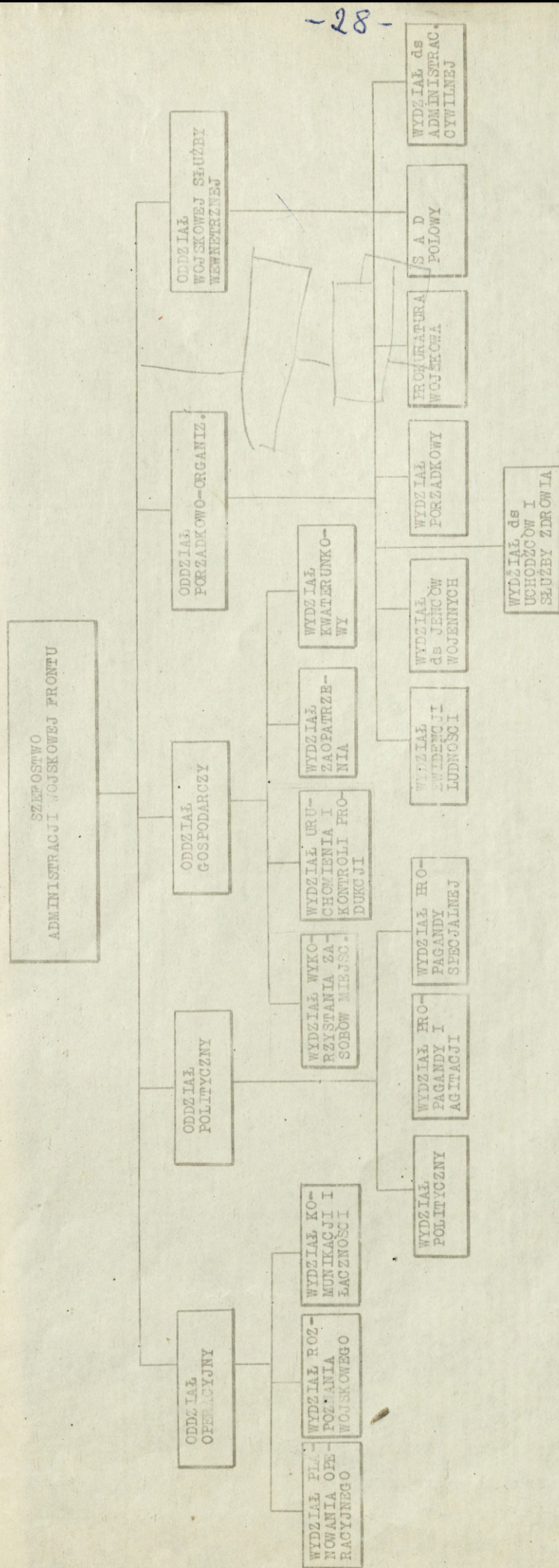
SCHEMAT Nr 2

ORGANIZACJI ADMINISTRACJI WOJSKOWEJ NA OBSZARZE OKUPOWANYM

Wsk. w 2 egz.
Egz. nr. 1-2 lat do strychu
Wsk. plk. 1940-1941
Poz. 02992 / NW

ORGANIZACJI SZEROKOSTWA ADMINISTRACJI WOJSKOWEJ FRONTU

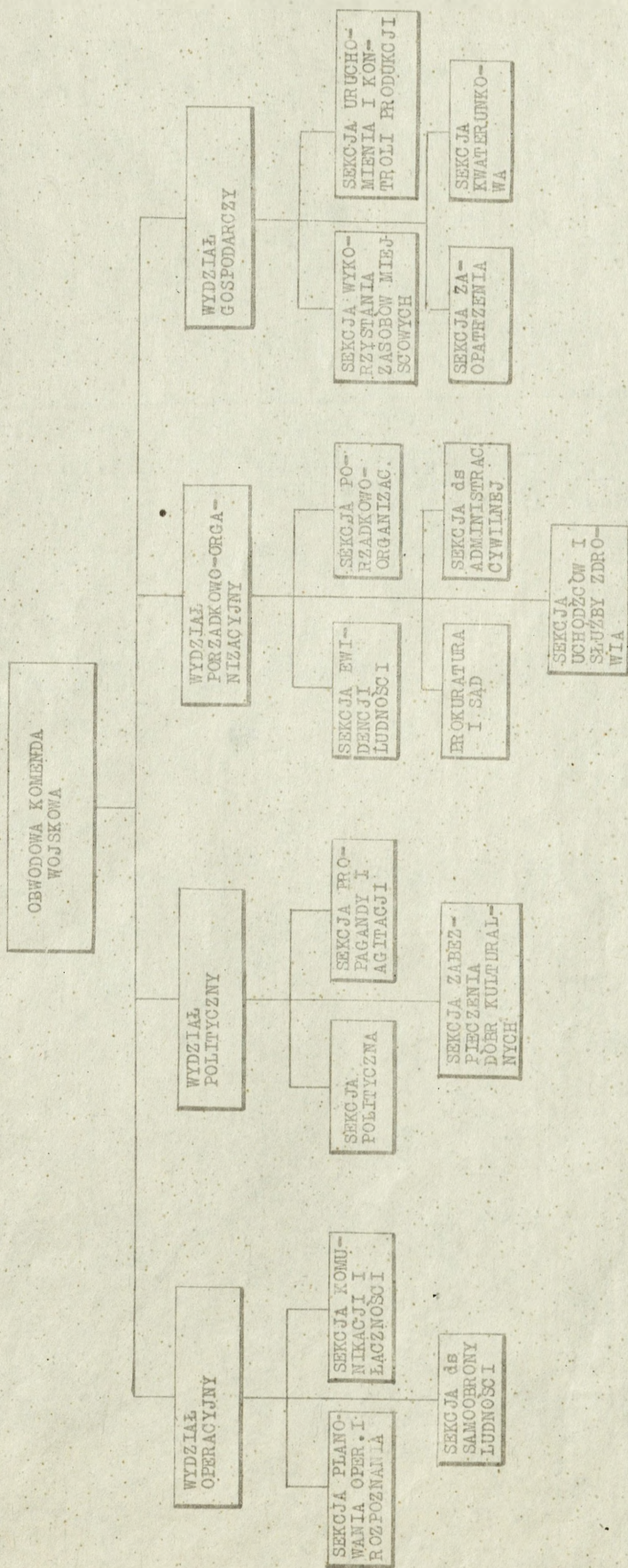

U w a g a : wewnętrzna organizacyjna struktura oddziałów ustalona prowizorycznie i orientacyjnie, bez oparcia się na dostatecznie wszechstronnych i głębokich studiach problemu.

Kop. w 2 egz.
Egz. nr. 1-2 zał. do skł. p.
Wsk. p. k. MADEJSKI
Poz. 02992 / MW

SCHEMAT Nr 4

ORGANIZACJI OBWODOWEJ KOMENDY WOJSKOWEJ DLA OBSZARU OKUPACJI

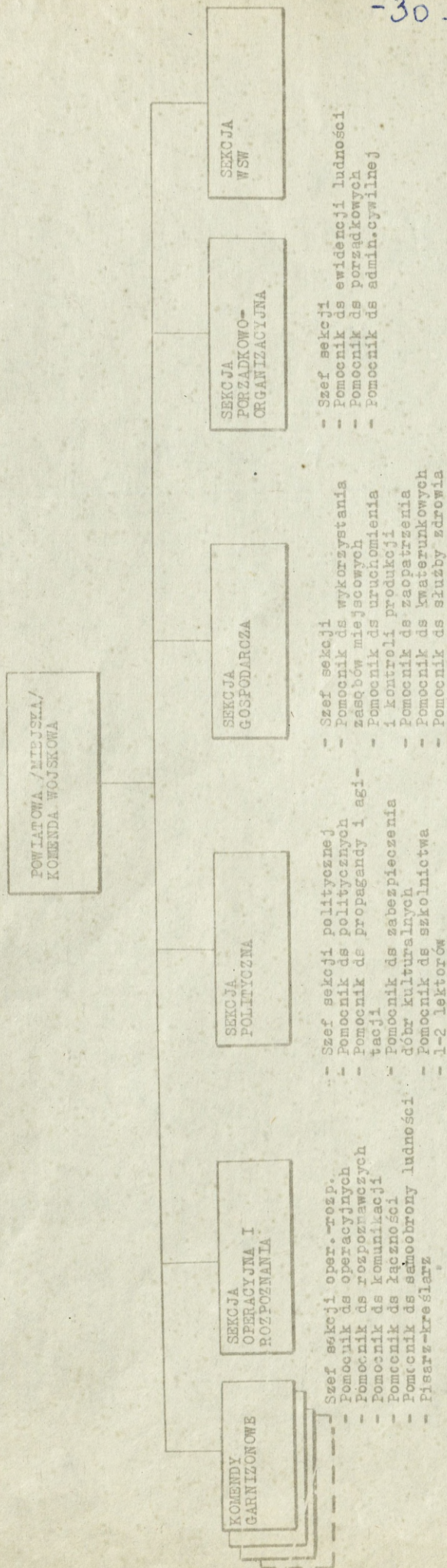

U w a g a: wewnętrzna organizacyjna struktura wydziałów ustalona bardzo prowizorycznie.

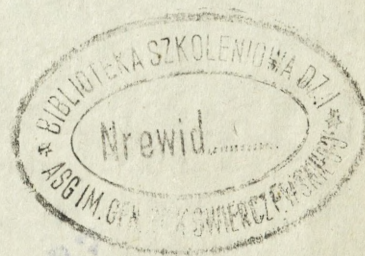
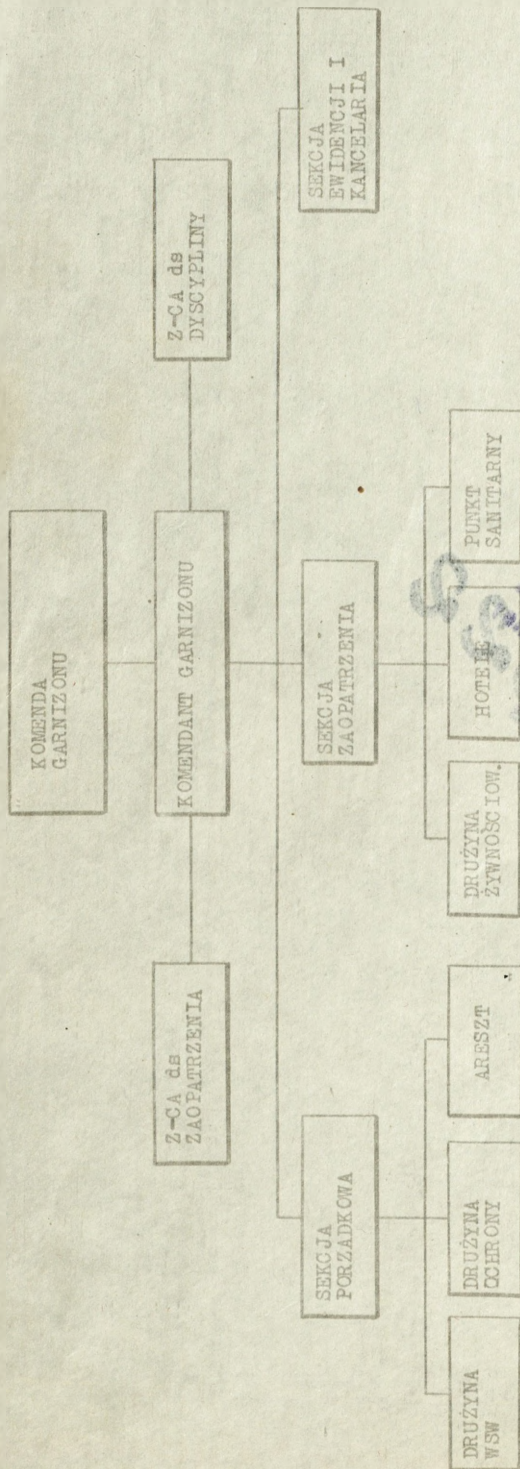
Wsk. w 2 egz.
Egz. nr 1-2 kop. do skrytki
Wsk. zsk. WADERSKI
Poz. 02992 /H/H

SCHEMAT Nr-5

ORGANIZACJI POWIATOWEJ / MIEJSKIEJ / KOMENDY WOJSKOWEJ DLA OBSZARU OKUPACJI

SCHEMAT Nr 6
ORGANIZACJI KOMENDY GARNIZONOWEJ NA OBSZARZE OKUPOWANYM

Wyd. nr 2 egz.
Egz. nr. 1-2 nat. do skrytki
Wyd. D.K. MADEJSKI
Pol. 02992 / JAW